

SU KAYNAKLARI • TOPRAKLAR • BİTKİLER

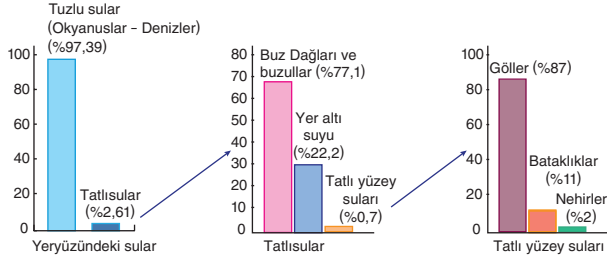
Test - 01

Su Kaynakları - I

DERS UYGULAMA
Föyleri

1. Aşağıda yeryüzündeki su kaynaklarının dağılım grafiği verilmiştir.

Yalnızca bu verilerden yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yeryüzündeki suların büyük bir kısmı tuzludur.
B) Tatlısuların %77,1'ini buz dağları ve buzullar oluşturur.
C) Tatlısuların yaklaşık 1/5'i yer altı sularıdır.
D) Tatlı yüzey sularında nehirlerin payı en azdır.
E) Aşırı tüketim ve kirlenme tatlı yüzey sularının oranını azaltır.
2. Aşağıdaki haritada bazı denizlerin konumları gösterilmiştir.

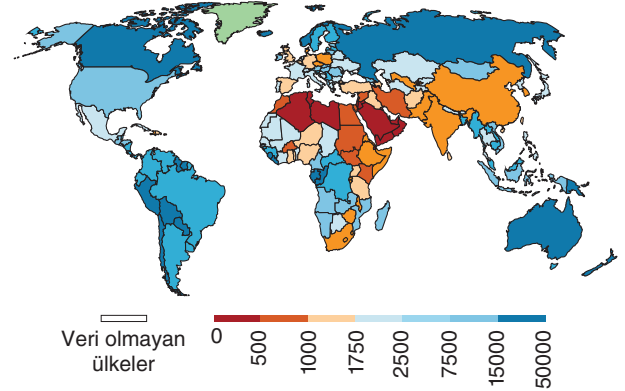
Denizlerdeki tuzluluk oranı enleme bağlı olarak değiştiğine göre bu denizlerin hangisinde tuzluluk oranı diğerlerinden daha azdır?

- A) Japon Denizi
B) Umman Denizi
C) Baltık Denizi
D) Karayip Denizi
E) Akdeniz

3. Kıtaların ve okyanusların konumu göz önüne alındığında aşağıdaki kıtalardan hangisinin Atlas Okyanusu'na kıyısı yoktur?

- A) Avustralya
B) Afrika
C) Kuzey Amerika
D) Güney Amerika
E) Avrupa

4. Aşağıda Birleşmiş Milletler verilerine göre ülkelerde kişi başına yıllık tatlı suya erişim miktarları ($m^3/yıl$) verilmiştir (2023).

Çin'de yağış miktarı Avustralya'dan daha fazladır. Buna karşın kişi başına ulaşabilen tatlı su miktarı bu iki ülkede farklıdır.

Bu farklılığın nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çin'de nüfus miktarının fazla olması
B) Avustralya'da yağış rejiminin düzenli olması
C) Avustralya'da buharlaşmanın az olması
D) Çin'de buzulların yaygın olması
E) Avustralya'da yağmurun daha fazla yağması

5. Yeryüzündeki su kaynaklarının büyük bir kısmı tuzlu surlardan oluşur. Tuzlu su kaynakları olan okyanuslarla denizler arasında belirgin farklar vardır.

Buna göre okyanuslar;

- I. karaların sıcaklık koşullarından daha az etkilenmesi,
- II. dalga, gelgit ve akıntının daha belirgin olması,
- III. tuzluluk oranının daha az değişmesi

özelliklerinden hangileriyle denizlerden ayrılır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Okyanuslara boğazlar aracılığıyla bağlantısı olup kıta içlerine sokulan denizlere "iç deniz" denir.

Aşağıdakilerden hangisi bu denizlerden biridir?

- A) Çin Denizi
- B) Kuzey Denizi
- C) Karayip Denizi
- D) Kızıldeniz
- E) Umman Denizi

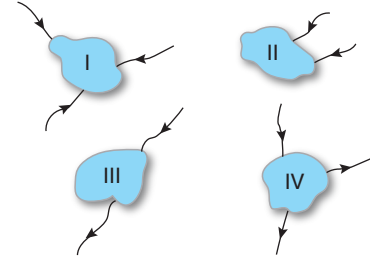
7. Aşağıda su döngüsünün görseli verilmiştir.

Bu görsele bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yeryüzündeki sular atmosfer, hidrosfer ve litosfer arasında sürekli dolaşım hâlinindedir.
- B) Atmosferdeki su buharı, kar ve yağmur olarak yeryüzüne döner.
- C) Buharlaşmanın şiddetli olması suların yeryüzündeki oranının sürekli azalmasına neden olur.
- D) Yüzeysel akışa geçen sular, akarsular aracılığıyla tekrar denizler ve okyanuslara döner.
- E) Suların bir kısmı yer altına sızarak yer altı sularını besler.

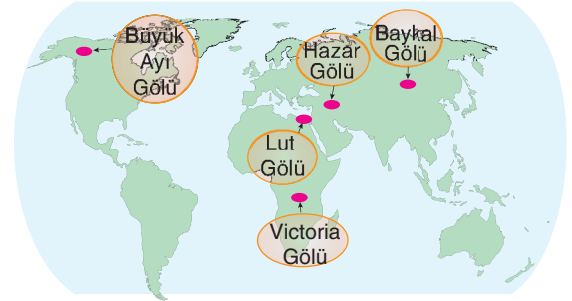
8. Aşağıda çanağındaki kayaç cinsi aynı olan göllerin havzaları gösterilmiştir.

Göllerin kimyasal yapısını beslenme kaynakları ve gi-değini etkileyeceğine göre bu göllerden hangilerinin sularının tatlı olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. Aşağıdaki haritada bazı göllerin yerleri belirtilmiştir.

Bu göllerden hangisi tektonik hareketlerle oluşmamıştır?

- A) Büyük Ayı Gölü
- B) Victoria Gölü
- C) Hazar Gölü
- D) Lut Gölü
- E) Baykal Gölü

1065830

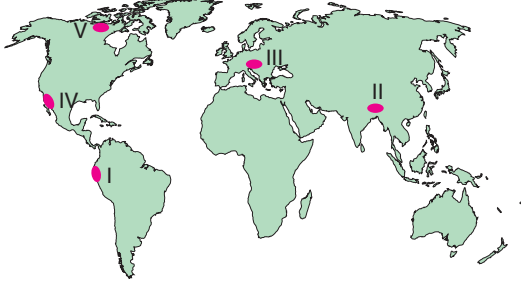
ÖĞRENCİ NO

YANITLAR

0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9

1	A	B	C	D	E
2	A	B	C	D	E
3	A	B	C	D	E
4	A	B	C	D	E
5	A	B	C	D	E
6	A	B	C	D	E
7	A	B	C	D	E
8	A	B	C	D	E
9	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E
14	A	B	C	D	E
15	A	B	C	D	E
16	A	B	C	D	E
17	A	B	C	D	E
18	A	B	C	D	E
19	A	B	C	D	E
20	A	B	C	D	E

1. Buzul aşındırmasıyla meydana gelen çanakların sularla dolması sonucunda sirk gölleri oluşur. Sirk göllerinin bulunduğu yükselti enleme göre değişir.

Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisinde bulunan sirk gölleri deniz seviyesine daha yakındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıda doğal set gölleriyle ilgili örnekler verilmiştir.
- Attabad Gölü (Pakistan), heyelan sonucu kopup gelen kütlelerin vadinin önünü kapatmasıyla oluşmuştur.
 - Tilicho Gölü (Nepal), buzulların taşıdığı materyallerin meydana getirdiği setlerin gerisinde suların toplanmasıyla oluşmuştur.
 - Pina Gölü (Filipinler), volkanizma sonucu yeryüzüne püsküren lavlar ve katı malzemelerin akarsu vadisinin önünü kapatmasıyla oluşur.
 - Terkos Gölü (Türkiye), dalga ve akıntıların getirdiği malzemelerin koyun önünü kapatmasıyla oluşmuştur.

Bu örneklerle aşağıdaki göller eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Heyelan set gölü B) Alüvyal set gölü
C) Moren set gölü D) Volkanik set gölü
E) Kıyı set gölü

3. Aşağıdakilerden hangisi yapay göllerden olan barajların yapılma amaçlarından biri değildir?

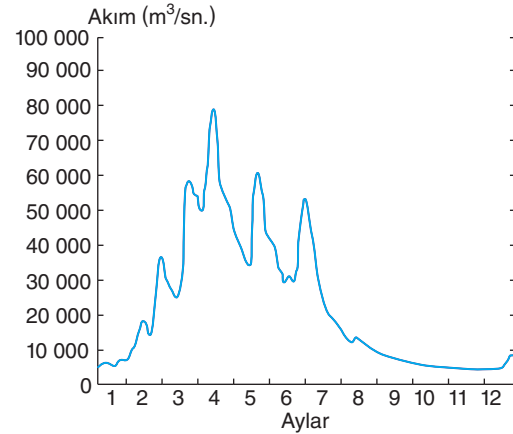
- A) İçme, kullanma suyu elde etmek
B) Taşkın ve selleri önlemek
C) Erozyonun şiddetini azaltmak
D) Tarım alanlarını sulamak
E) Hidroelektrik enerjisi elde etmek

4. Kurak bölgelerde yer alan ve ne zaman akışa geçeceği belli olmayan kuru derelerin rejimi epizodik rejimli olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdaki yerlerin hangisinde epizodik rejimli akarsular daha fazladır?

- A) Kuzey Afrika B) Muson Asyası
C) Batı Avrupa D) Kuzey Kanada
E) Orta Avrupa

5. Aşağıda Brahmaputra Nehri'nin (Hindistan) akım grafiği verilmiştir.

Bu grafikten yararlanılarak,

- I. Akarsu, yağmur suları ile beslenmektedir.
II. Beslenme havzasında yağış rejimi düzensizdir.
III. Akarsu, taşımacılıkta kullanılır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

6. Bir akarsuyun akış katsayısı, yıllık akım miktarının havzasına düşen yağış miktarına bölünmesiyle elde edilir. Akarsu, havzasına düşen yağış miktarı kadar su taşıyorsa akış katsayısı 1'dir.

Buna göre bir akarsuyun akış katsayısı 1'den küçükse aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akarsuyun havzası dardır.
B) Akarsuyun yatak eğimi fazladır.
C) Yıllık buharlaşma miktarı çok fazladır.
D) Yatağındaki kayalar geçirgen değildir.
E) Eriyen kar suları ile da beslenmektedir.

7. Akarsuyun debisinde aylara göre meydana gelen değişime "akarsu rejimi" denir. Debisinde aylara göre oransal değişimin az olduğu akarsular "düzenli", fazla olduğu akarsular ise "düzensiz" rejime sahiptir.

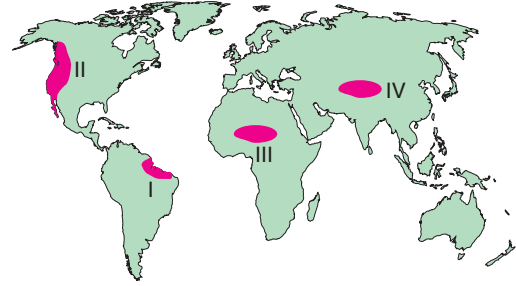
Buna göre aşağıda belirtilen akarsulardan hangisinin rejimi düzenlidir?

- A) Ganj B) İndus C) Kongo
D) Tuna E) Dicle

8. Aşağıda akarsularla ilgili açıklanan bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Deniz ve okyanuslara dökülen akarsuların havzası açıktır.
B) Buz ve kar suları, yağmur, yer altı suları ile beslenen akarsular karma rejimlidir.
C) Kar ve buz suları ile beslenen akarsuların akımı ilkbahar ve yaz başlarında artar.
D) Muson, Akdeniz ve savan iklimi akarsularının rejimi düzensizdir.
E) Kaynak suları ile beslenen akarsuların rejimi, havzasındaki yağış rejimiyle paralellik gösterir.

9. Yağmur suları ile beslenen akarsuların rejimi ile havzasındaki yağış rejimi arasında paralellik vardır.

Buna göre haritada numaralanmış alanlardaki akarsulardan hangilerinin rejimi havzasındaki yağış rejiminden farklıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. I. Gür kaynaklarla ve fazla yağışlarla beslenen
II. Kurak bölgelerde geçirimli arazide akan
III. Buharlaşmanın yağıştan fazla olduğu alanlarda akan
Yukarıda özellikleri verilen akarsulardan hangilerinin akımının daha az olması beklenir?

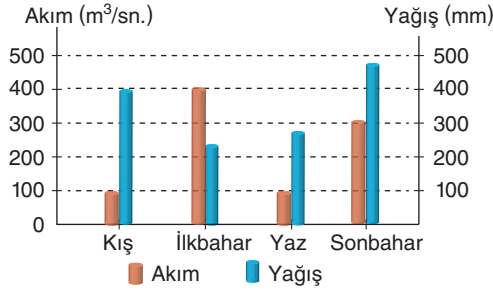
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

1065831

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0	1 (A) (B) (C) (D) (E)
1 1 1 1 1 1	2 (A) (B) (C) (D) (E)
2 2 2 2 2 2	3 (A) (B) (C) (D) (E)
3 3 3 3 3 3	4 (A) (B) (C) (D) (E)
4 4 4 4 4 4	5 (A) (B) (C) (D) (E)
5 5 5 5 5 5	6 (A) (B) (C) (D) (E)
6 6 6 6 6 6	7 (A) (B) (C) (D) (E)
7 7 7 7 7 7	8 (A) (B) (C) (D) (E)
8 8 8 8 8 8	9 (A) (B) (C) (D) (E)
9 9 9 9 9 9	10 (A) (B) (C) (D) (E)
	11 (A) (B) (C) (D) (E)
	12 (A) (B) (C) (D) (E)
	13 (A) (B) (C) (D) (E)
	14 (A) (B) (C) (D) (E)
	15 (A) (B) (C) (D) (E)
	16 (A) (B) (C) (D) (E)
	17 (A) (B) (C) (D) (E)
	18 (A) (B) (C) (D) (E)
	19 (A) (B) (C) (D) (E)
	20 (A) (B) (C) (D) (E)

1. Aşağıdaki grafikte Kuzey Yarım Küre'deki bir akarsuyun akımı ile havzasına düşen yağış miktarının mevsimlere dağılışı gösterilmektedir.

Bu akarsu ile ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğrudur?

- A) Yağış rejimi ile akarsu rejimi paraleldir.
 B) Akarsuyun havzasında kar yağışları olmaktadır.
 C) Akarsuyun havzasında yağış rejimi düzenlidir.
 D) Akarsu tropikal kuşakta yer alır.
 E) Vadisinde çözünebilir kayaçlar fazladır.
2. Akarsuyun doğduğu yere ----, döküldüğü yere ----, kolları ile beraber sularını topladığı alana ----, belli bir kesitinden saniyede akan su miktarına ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere getirilecek kelimeler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) kaynak - ağız - havza - akım
 B) ağız - kaynak - havza - akım
 C) havza - rejim - akım - ağız
 D) rejim - akım - ağız - kaynak
 E) rejim - ağız - akım - havza
3. Yeryüzündeki suların yer altına sızarak geçirimsiz bir tabaka üzerinde birikmesiyle yer altı suları oluşur.

Aşağıdakilerden hangisi bir bölgedeki yeraltı sularının oluşumunu etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Kayaç cinsi
 B) Yağış miktarı
 C) Arazinin eğimi
 D) Bitki örtüsü
 E) Ortalama yükselti

4. Aşağıda bir kaynağın görseli verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu kaynakların yaygın olduğu yerlerden biridir?

- A) Aktif volkanların çevresi
 B) Ilıman iklim bölgeleri
 C) Karstik araziler
 D) Kıvrımlı yapılar
 E) Kurak bölgeler
5. Aşağıdakilerden hangisi karstik kaynakların sularının bol miktarda kireç içermesinin nedenidir?
- A) Akımların fazla olması
 B) Düdenlerle aynı arazilerde bulunmaları
 C) Kalkerin bulunduğu yerlerde oluşmaları
 D) Akiferlerinin yüzeye daha yakın olması
 E) Sularının sıcaklığının yıl içinde fazla değişmemesi

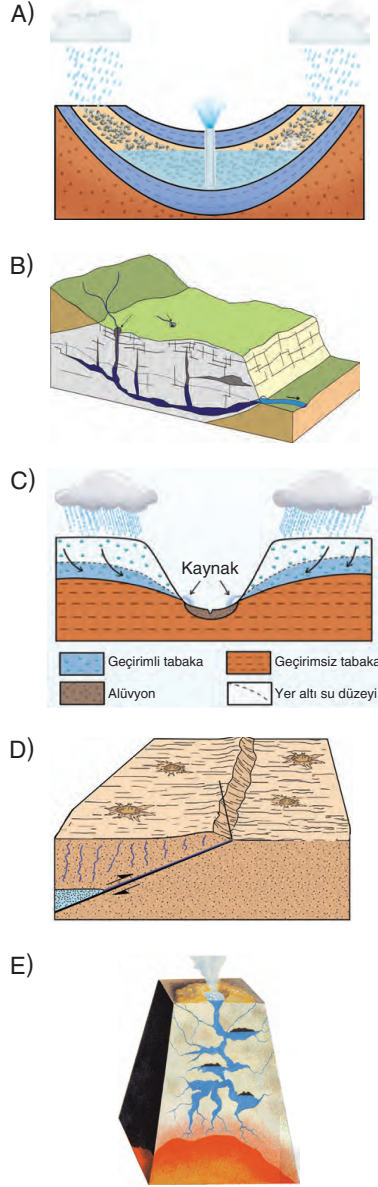
6. I. Fay kaynağı
 II. Vadi kaynağı
 III. Artezyen kaynağı
 IV. Gayzer kaynağı

Yukarıdaki kaynakların hangilerinden içme ve kullanma suyu elde edilir?

- A) I ve II
 B) I ve III
 C) II ve III
 D) II ve IV
 E) III ve IV

7. Bazı yer altı suları iki geçirimsiz tabaka arasında sıkışarak yeryüzüne çıkamaz. İnsanların açtığı sondaj kuyularıyla bu sular yeryüzüne büyük bir basınçla fışkırarak çıkar.

Parçada söz edilen bu kaynak türü aşağıdakilerden hangisidir?

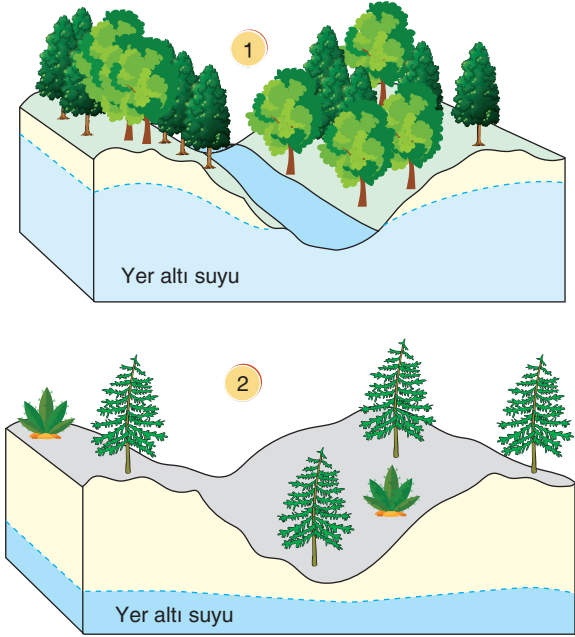

8. Gayzerler aktif volkanik bölgelerde yer altındaki sıcak suların ve su buharının belli aralıklarla fışkırması sonucunda oluşur.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin jeolojik yapısı göz önünde bulundurulduğunda hangisinde gayzerler görülmez?

- A) ABD B) İngiltere C) Japonya
D) İzlanda E) Yeni Zelanda

9. Aşağıdaki 1 numaralı şekilde gösterilen bölge zamanla bazı değişimler geçirerek 2 numaralı şekilde hâle gelmiştir.

Buna göre şekiller incelendiğinde aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlış olur?

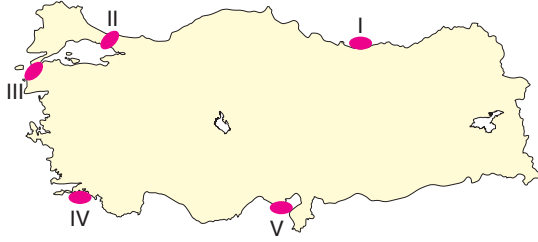
- A) Hidrolojik yapıda meydana gelen değişim biyosferi etkilemiştir.
B) Bu değişim mevsimler arasındaki yağış farkından kaynaklanmıştır.
C) Yer altı su seviyesinin düşmesi yüzey drenajını da etkiler.
D) Bölgenin biyoçeşitliliğinde azalma olmuştur.
E) Bölgede sel ve erozyon riski artmıştır.

1065832

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralanmıştır.

Bu alanların hangilerinde tuzluluk ve seviye farkına bağlı olarak oluşan akıntılar daha şiddetlidir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

2. I. Karadeniz’de 150-200 metre derinlikten sonra canlının yaşayamaması
II. Ege kıyılarında çok sayıda koy, körfez, ada ve yarımada bulunması
III. Akdeniz’in deniz turizmi süresinin uzun olması

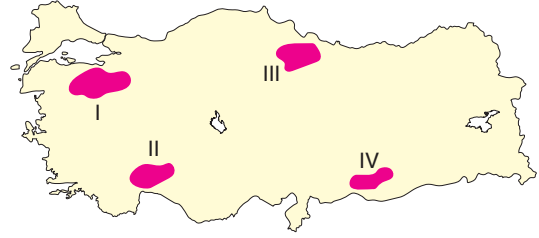
Türkiye’nin çevresindeki denizlerin yukarıdaki özelliklerinin hangisinde yer şekilleri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

3. Aşağıdaki kentlerin hangisinde denize girildiğinde tuzluluk oranının daha fazla olduğu görülür?

- A) Samsun B) Çanakkale C) İzmir
D) Aydın E) Mersin

4.

Haritada numaralanmış alanların hangilerinde göl sayısı diğerlerinden daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aslı Öğretmen Türkiye’de bazı göllerin oluşumunu aşağıdaki örneklerle açıklamıştır.

- Ülkemizin ikinci büyük doğal gölü olan Beyşehir Gölü, yer kabuğu hareketleriyle meydana gelen çanaklarda oluşmuştur.
- Meke Tuzlası Gölü, volkanik patlama çukuru içinde yer alır ve gölün ortasında ada şeklinde bir volkan konisi bulunmaktadır.
- Kızören Gölü çökme ile oluşan obruğun sularla dolması sonucu oluşmuştur.
- Nazik Gölü, volkanik faaliyetler sonucu çıkan materyaller bir çanağın önünü kapatınca oluşmuştur.

Aslı Öğretmen aşağıdaki göllerden hangisinin oluşumuna örnek vermemiştir?

- A) Karstik B) Maar C) Tektonik
D) Buzul E) Volkanik set

6. I. Çevresindeki arazide, bünyesinde tuz bulunan kayaların bulunması
II. Ortalama derinliğinin 1-2 metre olması
III. Yaz mevsiminde buharlaşmanın fazla olması
Yukarıdaki özelliklerden hangileri Tuz Gölü'nün yıl içinde yüz ölçümündeki değişikliğin fazla olmasının nedenleri arasındadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. Güney Marmara'da bulunan Manyas, Uluabat ve İznik göllerinin sularının tatlı olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Beslenme havzalarında Akdeniz ikliminin görülmesine
B) Gideğen yardımıyla fazla sularını boşaltmalarına
C) Tektonik hareketler sonucunda oluşmalarına
D) İçme suyu olarak kullanılmalarına
E) Ekvator'a uzak olmalarına

8. Aşağıda göller ve bu göllerin oluşumuyla ilgili yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Demirköprü - Baraj gölü
B) Mogan - Alüvyal set gölü
C) Nemrut - Kaldera gölü
D) Durusu - Kıyı set gölü
E) Tuz - Karstik göl

9. • Van Gölü
• Eğirdir Gölü
• Kovada Gölü

Bu göllerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sularının sodalı olması
B) Karma yapılı olmaları
C) Su sıcaklıklarının hızlı değişmesi
D) Kütle hareketleriyle oluşmaları
E) Yüz ölçümlerinin değişmemesi

10. Genelde havzaları büyük olan akarsular farklı kaynaklarla beslendiği için rejimleri karmaşırdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu akarsulardan biri değildir?

A) Fırat B) Kızılırmak C) Dicle
D) Bartın E) Yeşilirmak

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de doğup başka bir ülkede denize veya göle dökülen akarsulardan biri değildir?

A) Fırat B) Çoruh C) Aras
D) Kura E) Asi

1065833

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

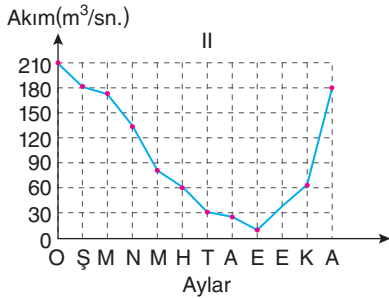
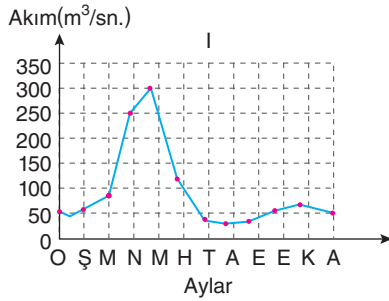
1. Aşağıdaki haritada bazı akarsular gösterilmiştir.

Bu akarsular ile ait olduğu aşağıdaki havzalar eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Karadeniz havzası
- B) Akdeniz havzası
- C) Hazar Gölü havzası
- D) Basra Körfezi havzası
- E) Tuz Gölü havzası

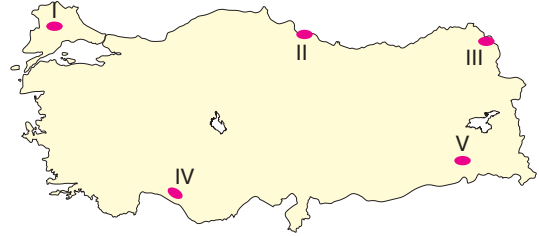
2. Aşağıda Türkiye’de iki akarsuyun akım grafiği verilmiştir.

Türkiye’nin iklim özellikleri göz önüne alındığında bu akarsuların aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

	I	II
A)	Fırat	Gediz
B)	Susurluk	Çoruh
C)	Sakarya	Meriç
D)	Göksu	Manavgat
E)	Asi	Bartın

3. Karstik kaynaklarla beslenen akarsular bulunduğu havza-nın yağış rejiminden kısmen etkilenir. Bu akarsuların akım grafiği yıl içinde çok fazla değişmez.

Bu akarsulara haritada numaralanmış alanların hangisinde rastlanır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

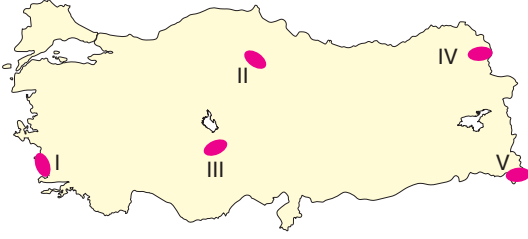
4. Türkiye’deki akarsuların aşağıdaki özelliklerinden hangisinin nedeni yeryüzü şekillerinin engebeli olması değildir?

- A) Vadilerinin genelde dar ve derin olması
- B) Hidroelektrik potansiyelinin yüksek olması
- C) Kuzey ve güney kıyılarda boylarının daha kısa olması
- D) Yazın genelde akımlarının daha az olması
- E) Bol alüvyon taşımaları

5. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’deki suların yaygın kullanım alanlarından biri değildir?

- A) Enerji üretimi
- B) Kıyı turizmi
- C) Deniz ticareti
- D) Akarsu taşımacılığı
- E) Termal turizm

6. Aşağıdaki haritada beş alan numaralandırılarak gösterilmiştir.

Buna göre numaralanmış alanların hangilerinde bulunan akarsular, sularını denize ulaştıramaz?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7. Türkiye’de bir akarsuyun rejimi bulunduğu bölgenin yağış rejimiyle paralellik gösteriyorsa bu akarsuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yağmur suları beslenmektedir.
B) Kapalı havzada yer alır.
C) Taşkın sayısı fazladır.
D) Vadisinin tabanı geniştir.
E) Havzası geniştir.

8. Suları yüksek sıcaklıkta olan fay kaynaklarına “kaplıca” denir. Bu kaynaklar Türkiye’de oldukça yaygındır.

Jeolojik yapıları göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi Türkiye’deki kaplıca merkezlerinden biri değildir?

- A) Kütahya B) Hatay C) Karaman
D) Bingöl E) Amasya

9. Artezyen kaynakları iki geçirimsiz tabaka arasında biriken suların sondajlarla yüzeye çıkarılması sonucunda oluşur. Bu kaynaklar özellikle yağış miktarı ve yüzey sularının yetersiz olduğu alanlarda büyük bir öneme sahiptir.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde bu kaynaklara daha çok ihtiyaç duyulur?

- A) Edirne B) Bolu C) Konya
D) Antalya E) Rize

10. Türkiye’de su kaynaklarından yararlanma yollarıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

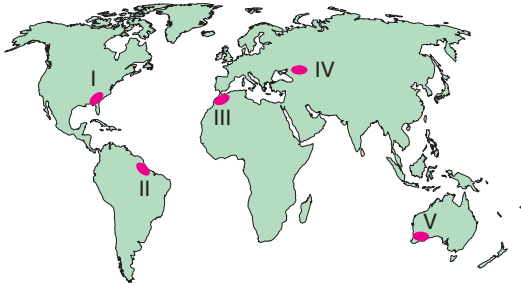
- A) Deniz yolu ulaşımında Marmara Denizi ilk sıradadır.
B) Beyşehir, Uluabat, İznik, Çıldır göllerinde tatlısu balıkçılığı yapılmaktadır.
C) Deniz tuzlası işletmeciliği açısından Ayvalık ve Çamaltı tuzlaları önemlidir.
D) Batı Anadolu kıyılarında yat turizmine uygun pek çok koy ve körfez vardır.
E) Batı Toroslardaki karstik kaynaklar termal turizm merkezleridir.

1065834

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde toprak oluşumunu sağlayan kimyasal ayrışma daha hızlı gerçekleşir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Derste toprak oluşumu konusunu işleyen coğrafya öğretmeni aşağıdaki bilgileri vermiştir.

- Bitki kökleri taş çatlaklarına girip büyüdükçe taşların parçalanmasına neden olur.
- Bitki köklerinin salgıladığı maddeler kayaların çözülmesi üzerinde etkilidir.
- Bitki örtüsünün gür olduğu yerlerde üretilen besin miktarının fazla olması mikroorganizmaların artmasını, dolayısıyla toprak oluşum sürecinin hızlanmasını sağlar.

Bu bilgiler dikkate alındığında öğretmenin toprak oluşum sürecini etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisini vurguladığı söylenebilir?

- A) Jeolojik yapıyı
B) Canlıların etkisini
C) Jeomorfolojik özellikleri
D) Yağış rejimini
E) Sıcaklık farklarını

3. • Rengi kırmızıdır.
• Tropikal bölgenin nemli alanlarında görülür.
• Tarıma uygun değildir.

Bazı özellikleri verilen bu toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Terra rossa B) Çernozyom C) Podzol
D) Laterit E) Tundra

4. I. Denize kıyısı olan yörelerde yağış artışına bağlı olarak topraktaki organik madde miktarının daha fazla olması
II. Bazalt üzerinde koyu renkli ve besin maddesi yönünden zengin toprakların oluşması
III. Eğimin fazla olduğu yerlerde toprak tabakasının ince olması

Yukarıdakilerden hangileri toprak oluşumunda iklimin etkisini göstermektedir?

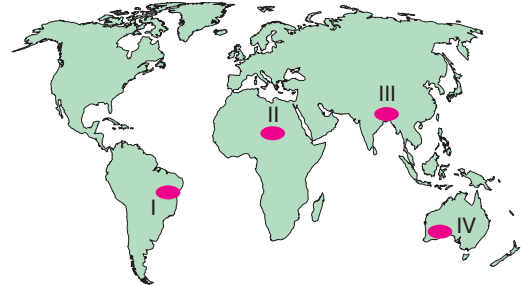
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. Jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri benzer olan iki bölgeden X'te 1 santimetre kalınlığındaki toprak örtüsünün oluşması 50 yıl sürerken Y'de 100 yıl sürmektedir.

Buna göre X bölgesinde aşağıdakilerden hangisinin Y'ye göre fazla olması beklenmez?

- A) Kimyasal ayrışmanın
B) Yağış miktarının
C) Günlük sıcaklık farkının
D) Bitki çeşitliliğinin
E) Topraktaki organik madde miktarının

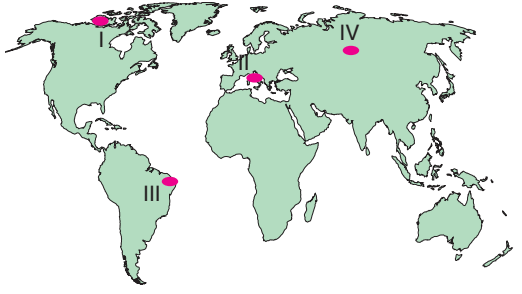
6. Yağışın fazla olduğu iklimlerde topraktaki tuz ve kireç gibi mineraller su tarafından çözünerek taşınır. Bu topraklarda tuz ve kireç oranı azalır.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangilerinde topraktaki tuz ve kireç oranının daha düşük olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

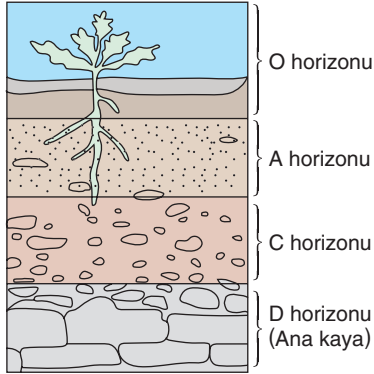
7.

Bu haritada numaralanmış alanlarda yaygın olarak görülen toprak türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Tundra	Laterit	Terra rossa	Podzol
B)	Tundra	Terra rossa	Laterit	Podzol
C)	Podzol	Çernozyom	Terra rossa	Çöl
D)	Podzol	Laterit	Terra rossa	Tundra
E)	Çernozyom	Terra rossa	Podzol	Laterit

8. Aşağıda, bir bölgedeki toprağın katmanları gösterilmiştir.

Bu bölgedeki topraklarla ilgili,

- I. Toprak, oluşum sürecini tamamlamamıştır.
- II. İntrazonal topraklardan biridir.
- III. Oluşumunda yeryüzü şekilleri ve ana kaya gibi faktörler etkilidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Akdeniz iklimi bölgesinde kızılçam ve makilerin altında terra rossa toprakları oluşur.

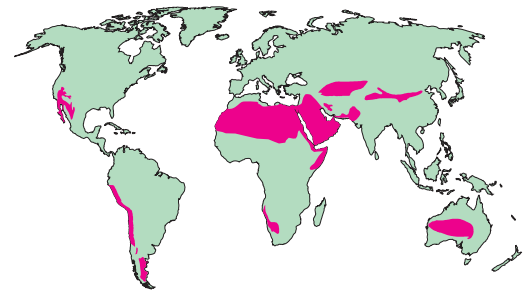
Buna göre aşağıdaki ülkelerin hangisinde bu topraklara rastlanmaz?

- A) İtalya B) Şili C) Türkiye
D) Hindistan E) Yunanistan

10. Aşağıdakilerden hangisi intrazonal topraklardan biri değildir?

- A) Halomorfik topraklar
B) Hidromorfik topraklar
C) Kolüvyal topraklar
D) Vertisoller
E) Rendzinalar

11.

Haritadaki pembe renkle boyanarak gösterilmiş alanda;

- I. lős,
- II. çöl,
- III. halomorfik,
- IV. moren

topraklarından hangileri yaygın olarak görülmez?

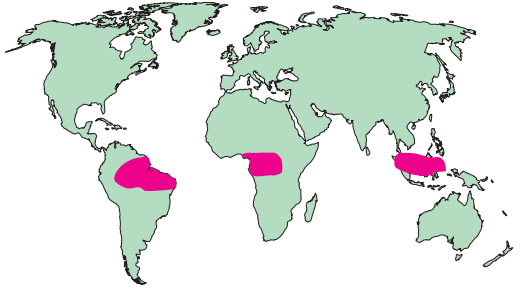
- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

1065835

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1.

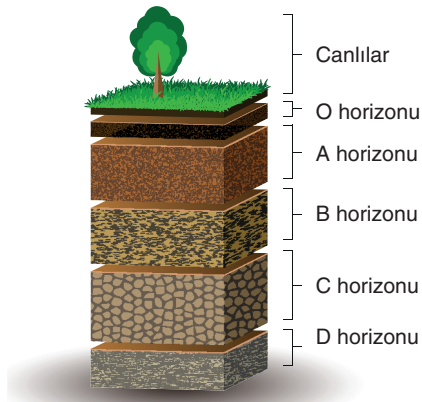
Haritada farklı renkle dağılışı verilen toprağın oluşumunda;

- I. kimyasal,
- II. fiziksel,
- III. biyolojik

ayrışmalardan hangileri daha çok etkilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

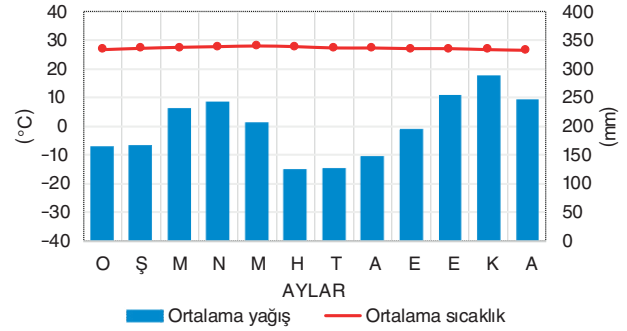
2. Aşağıda horizon adı verilen toprağın katmanları verilmiştir.

Bu katmanlar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toprağın üst kısmında organik materyalden oluşmuş bir katman bulunur.
- B) D horizonu üst kısımlardan yıkanan kireç ve tuzun biriktiği katmandır.
- C) B horizonunda genelde humus miktarı, A horizonuna göre daha azdır.
- D) C horizonu ayrışmanın yeni başladığı katmandır.
- E) A horizonu bitkilerin kök saldıgı kısımdır.

3. Aşağıda bir yörenin aylık sıcaklık ve yağış miktarı grafiği verilmiştir.

Buna göre yörenin topraklarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toprak oluşumu hızlıdır.
- B) Toprak tabakası kalındır.
- C) A horizonunda tuz ve kireç mineralleri azdır.
- D) Biyolojik ayrışma fazladır.
- E) Toprak iri tanelidir.

4. Akarsuların taşıdığı malzemelerin eğimin azaldığı yerlerde birikmesiyle alüvyal topraklar oluşur.

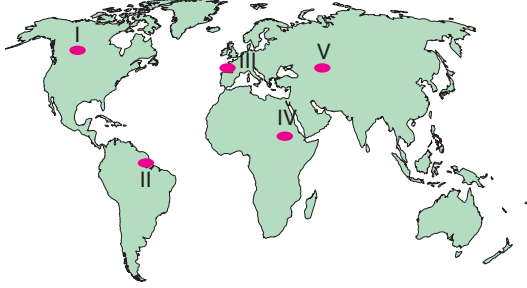
Bu topraklara aşağıdaki yerlerin hangisinde rastlanmaz?

- A) Irmak adalarında
- B) Delta ovalarında
- C) Taşkın ovalarında
- D) Birikinti ovalarında
- E) Falez yamaçlarında

5. Aşağıdaki topraklardan hangisinin bulunduğu alanda yıllık sıcaklık ortalaması daha düşük ve yağış miktarı daha azdır?

- A) Çernezyom toprakları
- B) Tundra toprakları
- C) Terra rossa toprakları
- D) Podzol topraklar
- E) Laterit topraklar

6. • Ilık ve nemli bölgelerde görülür.
• Karışık yapraklı ormanların altında gelişir.
• Organik madde bakımından zengindir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen toprak türü, haritadaki numaralanmış alanların hangisinde bulunur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Vertisoller
II. Rendzinalar
III. Litosoller

Yukarıda verilen toprakların hangilerinde kireç oranı daha fazladır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. Patates, soğan ve şeker pancarı gibi toprak altında yetişen yumrulu bitkiler kumlu topraklar üzerinde daha iyi gelişir.

Buna göre bu tarım ürünleri için aşağıdaki topraklardan hangisi daha uygundur?

- A) Litosol B) Regosol C) Hidromorfik
D) Moren E) Kalsimorfik

9. Azonal topraklarla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Düzenli horizon yapısına sahip olmayan bu topraklar genellikle mineral yönünden zengindir.
B) Dağlık alanların yamaçlarında oluşan kolüvyal toprakların taşılı olanları litosol adını alır.
C) Dış kuvvetlerden rüzgârlar lős, buzullar moren, akarsular ise alüvyal toprakları oluşturur.
D) Taşınarak oluşan bu topraklar bulundukları bölgelerin iklimi hakkında bilgi verir.
E) Volkanlardan çıkan kum boyutundaki malzemeler ile akarsuların oluşturduğu kum depoları üzerinde regosoller oluşur.

10. Derste toprak erozyonu konusunu anlatan öğretmen ile öğrencileri arasında aşağıdaki konuşmalar geçmiştir.

Öğretmen: Toprak yüzeyinin dış kuvvetler tarafından süpürülerek aşındırılmasına erozyon adı verilir. Erozyonu artıran başlıca unsurlar nelerdir?

Sude: Doğal bitki örtüsünün cılız olması ya da tahrip edilmesi

Bekir: Tarlaların eğim yönüne dik sürülmesi

Alp: Yağışların sağanak şeklinde meydana gelmesi

Duygu: Tüf, kum taşı gibi kolay aşınabilen kayaların yaygın olması

Fatih: Tarım arazilerindeki anızların yakılması

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği yanıt doğru değildir?

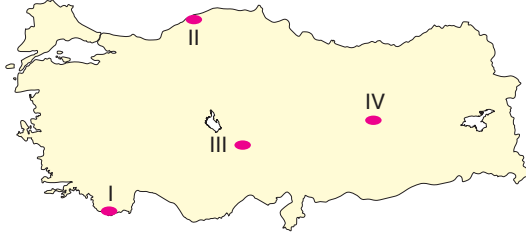
- A) Sude B) Bekir C) Alp
D) Duygu E) Fatih

1065836

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1	A B C D E
2	A B C D E
3	A B C D E
4	A B C D E
5	A B C D E
6	A B C D E
7	A B C D E
8	A B C D E
9	A B C D E
10	A B C D E
11	A B C D E
12	A B C D E
13	A B C D E
14	A B C D E
15	A B C D E
16	A B C D E
17	A B C D E
18	A B C D E
19	A B C D E
20	A B C D E

1. Kurak ve yarı kurak alanlardaki kayaçlarda mekanik ufalanma daha yaygındır.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangileri bu duruma örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de aynı iklim özelliklerinin görüldüğü alanlarda farklı toprakların görülmesinin nedenlerinden biridir?

- A) Orta enlemlerde yer almaları
B) Üç kıtanın merkezinde bulunmaları
C) Kayaç türlerinin çeşitlilik göstermesi
D) Erozyonun şiddetli olması
E) Arazilerin farklı jeolojik zamanda oluşması

3. Kalkerli arazi üzerinde oluşan terra rossalar daha çok dolin, uvala ve polye tabanlarında bulunur.

Buna göre aşağıdaki ovaların hangisinde bu topraklar görülür?

- A) Elmalı Ovası B) Bakırçay Ovası
C) Bafra Ovası D) Iğdır Ovası
E) Adapazarı Ovası

4. Aşağıdaki haritada bazı ovalar verilmiştir.

Bu ovaların hangisindeki toprağa bakılarak o yörenin iklimi hakkında yorum yapılamaz?

- A) Çukurova B) Harran Ovası
C) Salihli Ovası D) Amasya Ovası
E) Iğdır Ovası

5. Aşağıda Türkiye’deki topraklar ve yaygın olduğu yer ile ilgili eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kahverengi orman toprakları - Yıldız Dağları
B) Kahverengi bozkır toprakları - Gediz Ovası
C) Çernezyomlar - Kuzeydoğu Anadolu
D) Alüvyal topraklar - Çukurova
E) Halomorfik topraklar - Konya Ovası

6. Sıcaklık ve yağış özellikleri bir ülkedeki toprak cinsini etkileyen en önemli faktördür.

Türkiye’nin sıcaklık ve yağış özellikleri düşünüldüğünde aşağıdaki topraklardan hangisinin ülkemizde oluşması beklenmez?

- A) Podzol B) Löss C) Rendzina
D) Tundra E) Vertisol